

COMPARTIM UN FUTUR

Vegetació singular del Parc de Can Solei i de Ca l'Arnús

Dossier del mestre

Ajuntament de Badalona

 AMB Parcs
www.amb.cat/parcs

Índex

La descoberta de la vegetació singular del parc de Can Solei i de Ca l'Arnús forma part del projecte de l'Àrea Metropolitana de Barcelona per posar a l'abast dels ciutadans els valors de la Xarxa de Parcs Metropolitans, i en especial dels jardins històrics i botànics que en formen part.

Elaborats en col·laboració amb l'Ajuntament de Badalona, els dossiers educatiu i del mestre de la vegetació singular del parc de Can Solei i de Ca l'Arnús han de permetre als nens i nenes adquirir de manera amena i divertida un bon coneixement sobre algunes de les espècies vegetals de gran valor botànic i patrimonial que tenen a prop. També ha de servir perquè els mestres i els infants prenguin consciència de l'àmbit que els envolta, i tinguin present que l'entorn metropolità conforma un espai ric, complex i dinàmic que els ofereix una gran quantitat d'activitats d'aprenentatge i lleure en una varietat d'ecosistemes i paisatges naturals: del riu Llobregat a la serra de Collserola, passant pels parcs i les platges.

Aquest dossier vol ser un complement al treball fonamental dels mestres i educadors en la descoberta de l'entorn natural i geogràfic per part dels infants, una eina que motivi el treball en grup i que els permeti adoptar compromisos individuals i col·lectius d'actuar en la protecció i conservació de l'entorn natural més proper.

Presentació

La Xarxa de Parcs Metropolitans és un conjunt d'espais públics de referència ciutadana, que completa el cinturó verd de les ciutats de manera propera i quotidiana, i té un important paper entre les petites places i jardins urbans i els grans sistemes naturals. Són indrets de gran vàlua tant pels valors naturals, ambientals i paisatgístics, com per la seva important funció social.

Des dels seus inicis, durant els anys setanta del segle XX, la Xarxa de Parcs Metropolitans¹ no ha parat de créixer. Actualment la formen 34 parcs, repartits en 25 municipis, amb una superfície total de 200 hectàrees. En funció de l'origen i la situació es pot parlar de tres tipologies bàsiques: parcs integrats als nuclis urbans, parcs associats a zones forestals i naturals, i jardins botànics i parcs històrics. Aquests últims són indrets valuosos i fràgils, creacions úniques, que formen part de la història de pobles i ciutats.

Actualment hi ha sis jardins històrics que formen part de la xarxa de parcs: Can Vidalet, Torreblanca, Can Mercader, la Molinada, Can Solei i Ca l'Arnús i el Jardí Botànic Històric.

Respecte de la vegetació, cal destacar la presència d'arbres singulars. Aquests exemplars destaquen per les dimensions, la història, la raresa botànica o les qualitats estètiques, i mereixen una protecció especial que n'asseguri la conservació. Per assegurar-ne aquest darrer aspecte és fonamental donar a conèixer a les generacions futures l'existència i la importància d'aquests arbres i fer-ne possible la descoberta.

Amb aquesta voluntat neixen els dossiers educatiu i del mestre per a la descoberta de la vegetació singular del parc de Can Solei i de Ca l'Arnús de Badalona, una eina adreçada a infants i mestres i que els ha de permetre apropar-se a la vegetació singular alhora que es converteix en un recurs didàctic per poder treballar dins del marc escolar diferents aspectes relacionats amb el món de les plantes.

¹ Si voleu més informació sobre la Xarxa de Parcs Metropolitans consulteu el web de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Objectius generals

- **Descobrir** de manera activa alguns dels **valors ambientals del parc de Can Solei i de Ca l'Arnús**.
- **Donar a conèixer** als infants **la vegetació singular del parc** i posar-la en valor.
- **Acostar els infants a les plantes** tot observant-ne les característiques i particularitats.
- **Reflexionar** sobre la importància de la **implicació de les persones** com a eina de **conservació del patrimoni natural**.

Fitxa didàctica

- **Àmbit curricular:** coneixement del medi natural, social i cultural.
- **Nivell educatiu:** cicle mitjà d'educació primària.
- **Lloc on es realitza:** parc de Can Solei i de Ca l'Arnús de Badalona².
- **Estacionalitat:** tot l'any, malgrat que és preferible realitzar-la a la primavera o a la tardor.

Característiques de l'activitat

- **Tipus:** treball de camp.
- **Descripció:** després de realitzar una breu introducció de caire historicista sobre el Parc, es procedeix a la descoberta de deu plantes singulars. Mitjançant un senzill joc i fent servir l'orientació es localitzen els exemplars. Un cop localitzat l'exemplar s'emplena una fitxa amb les principals característiques. Per ajudar a aquesta tasca el dossier del mestre disposa d'unes fitxes sobre aspectes botànics. En acabar, es fa una posada en comú que serveix per treure'n conclusions i reflexionar sobre la importància de conservar i protegir la vegetació singular. El dossier educatiu també disposa d'una activitat per realitzar a l'aula.
- **Material individual:** dossier educatiu³, llapis, goma i colors.
- **Material col·lectiu:** cinta adhesiva i brúixola.
- **Durada:** recomanable una jornada sencera. Existeix la possibilitat de fer-la de mitja jornada reduint les espècies que es treballen.
- **Activitat monitoritzada:** l'activitat pot desenvolupar-se de manera **autoguiada pel mestre o monitoritzada per educadors ambientals** (vegeu pàg. 15).

² Com arribar al parc: www.amb.cat

³ Descarregable als webs de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i de l'Ajuntament de Badalona.

Continguts curriculars

Àrea: coneixement del medi natural, social i cultural

Competència bàsica

Conviure i habitar el món (competència en el coneixement i en la interacció amb el món físic, i competència social i ciutadana).

- Identificar i valorar elements del patrimoni, tant cultural com natural.
- Conèixer i comprendre el context natural, cultural i social on l'infant està immers.
- Participar en la vida col·lectiva de la classe, l'escola i el municipi, tot posant en pràctica habilitats socials que afavoreixen les relacions interpersonals.
- Situar-se en l'espai, orientar-se i desplaçar-se utilitzant plànols i mapes.

Altres competències

Competències comunicatives

- Expressar idees i organitzar informacions de manera eficaç i intel·ligible sobre espais, problemes i fenòmens naturals.
- Comunicar idees i informacions de manera oral, escrita i visual.

Competències metodològiques

- Plantejar-se preguntes que puguin ser objecte d'investigació.
- Utilitzar habilitats per a la recollida i tractament de la informació.
- Utilitzar el pensament crític i creatiu per a l'anàlisi de la informació, la resolució de problemes i la presa de decisions.

Competències personals

- Aplicar coneixements i habilitats en contextos familiars i de l'entorn.
- Desenvolupar habilitats personals (autoestima, autocrítica, autoreflexió, autoaprenentatge, iniciativa...) que afavoreixen les relacions interpersonals.

Objectius

- Identificar, analitzar i valorar críticament la intervenció humana al parc i adoptar compromisos individuals i col·lectius d'actuar en la protecció i conservació de la vegetació singular.
- Reconèixer els canvis i les continuïtats relacionades amb el pas del temps que s'han produït al parc, comprendre algunes relacions de successió i simultaneïtat, de cronologia i de durada, i aplicar aquests coneixements en la interpretació del present, la comprensió del passat i en la construcció del futur.
- Participar activament en el treball en grup, tot aportant una actitud responsable, solidària, cooperativa i dialogant, argumentar les pròpies opinions i contrastar-les amb les dels altres.
- Utilitzar la llengua com a eina per construir coneixements, per comunicar i compartir amb els altres.

Continguts

L'entorn i la seva conservació

- Aplicació de tècniques d'orientació a l'espai.
- Iniciació en l'ús de plànols i mapes de l'entorn proper.
- Observació del paisatge de l'entorn, tot reconeixent els elements naturals i humanitzats i l'impacte de l'activitat humana en el paisatge.

El món dels éssers vius

- Relacionar a partir de l'observació les plantes amb els seus hàbitats.
- Classificació dels diferents grups de plantes a partir d'algunes característiques observables.
- Interès per la protecció i cura de les plantes de l'entorn proper.

Canvis i continuïtats en el temps

- Descoberta i valoració del patrimoni natural i cultural, i aplicació de nocions de canvi i continuïtat en els paisatges.

Connexions amb altres àrees

- Realització de mesures.
- Comprensió i producció de missatges orals i escrits.
- Descoberta i valoració del patrimoni natural i cultural.

Disseny del material

Per tal de desenvolupar l'activitat existeixen dos materials específics:

Dossier educatiu

Dossier descarregable i imprimible des dels webs de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i de l'Ajuntament de Badalona en format DIN A5 a doble cara, ja sigui en color o en blanc i negre. Aquest dossier consta de quatre parts:

1. Presentació de l'activitat i del parc de Can Solei i de Ca l'Arnús: aquest apartat inclou un breu repàs a la història del parc, fitxes explicatives sobre algunes de les característiques de la vegetació singular que es treballarà durant la visita i una explicació del funcionament de l'activitat.

2. La ruleta de la vegetació singular del parc i el plànol de localització: per localitzar els exemplars singulars farem servir una ruleta (pàg.19). Hi trobarem el nom de la planta que cal localitzar, així com la pàgina on trobarem la fitxa que hem d'emplenar. En aquesta fitxa hi ha les indicacions del lloc del parc on es troba l'exemplar singular. Una vegada llegida l'explicació i amb l'ajuda del plànol del parc (i si s'escau d'una brúixola), procedirem a localitzar-la.

3. Fitxes de les plantes singulars: una vegada estem al davant de la planta, n'emplenarem la fitxa amb les característiques i singularitats. Recordeu que entre les pàgines 10 i 15 del dossier educatiu hi ha uns continguts botànics que ens ajudaran en aquesta tasca.

4. Activitat: al final del dossier educatiu s'inclou una activitat complementària per fer a l'aula.

Dossier del mestre

Es tracta del material que teniu a les mans. Hi podeu trobar les indicacions per al bon funcionament de l'activitat, així com les orientacions didàctiques i metodològiques.

Orientacions metodològiques

Amb aquest material ens proposem despertar la curiositat i l'interès de l'alumnat i del professorat pel patrimoni natural urbà. És per això que creiem fonamental potenciar mètodes actius i participatius, tot treballant de manera individual i en grup i fent servir un enfocament globalitzador i deductiu.

El funcionament del material és simple i intuïtiu, malgrat que resulta important preveure una seqüenciació dels processos.

Cal iniciar l'activitat amb una petita introducció sobre el parc de Can Solei i de Ca l'Arnús. Aquests aspectes es troben a les pàgines 4 i 5 del dossier educatiu.

Posteriorment cal explicar el funcionament del material, per la qual cosa començarem pels següents aspectes (pàgines 6-7 del dossier educatiu):

- Què és un arbre singular?
- Com podem identificar-los en el parc?
- Com ens podem orientar en el parc (el plànol de situació)?

A continuació explicarem el procés que cal seguir per tal de localitzar les plantes singulars:

Aquest procés s'inicia amb la **ruleta de la vegetació singular** del parc.

Una vegada **escollit l'exemplar** anirem a buscar-ne la **fitxa i llegirem les pistes** que ens portaran a localitzar-lo.

Quan llegim l'explicació, mirarem de **situar-lo al plànol** de manera aproximada. En aquest procés ens podem ajudar d'una **brúixola**.

Una vegada situats a davant de l'exemplar l'observarem detingudament i podrem començar a emplenar-ne la **fitxa** amb l'ajuda de les explicacions que trobem entre les pàgines 10 i 15.

És molt important **repassar amb els infants les característiques fonamentals de les plantes** (forma de les fulles, textura del tronc...) i **ampliar la informació** amb altres continguts referents als usos, el seu hàbitat originari, les seves adaptacions i la seva singularitat.

Activitats complementàries

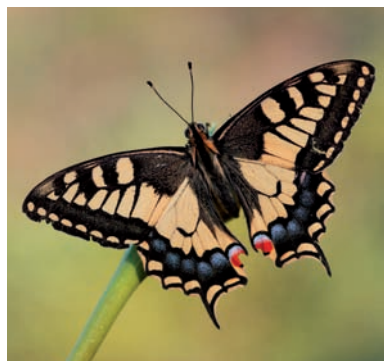
Pel tal de desenvolupar algunes de les activitats complementàries que es troben al dossier educatiu cal tenir en compte diferents aspectes, com els que es descriuen a continuació:

Altra fauna present al parc

A la pàgina 7 del dossier educatiu trobareu una activitat que consisteix a ajudar una mallerenga carbonera i una papallona rei a buscar el seu aliment al llarg del dossier. Es tracta de dues espècies animals presents al parc i que poden ser fàcilment observables durant la vostra visita. Per tal de facilitar-ne la identificació, a continuació trobareu una breu descripció, així com un quadre on s'indiquen les pàgines on es troben aquests aliments:

Mallerenga carbonera

Papallona rei

	Element que cal localitzar	Pàgines
Mallerenga carbonera	Aranya	12 i 15
Papallona rei	Fonoll	17 i 43

Mallerenga carbonera

Parus major

Descripció: ocell passeriforme d'uns 14 cm de longitud, amb el dors verd oliva, parts inferiors grogues amb una destacada "corbata" al centre del pit (menys visible a les femelles) i un cap negre brillant amb una galta blanca molt marcada. El cap dels joves és groc apagat amb el capell negre mat.

Hàbitat: boscos mixtos, pinedes, camps oberts amb arbres i petits matolls dispersos. Parcs i jardins. Nia en cavitats i en caixes niu.

Alimentació: principalment insectes, aranyes, larves i llavors, amb predilecció per les erugues de la processonària. Quan no troben aliment, sobretot durant l'hivern, són molt habituals a les menjadores de jardins particulars, on mengen fruits secs i aliments rics en greixos.

Papallona rei

Papilio machaon

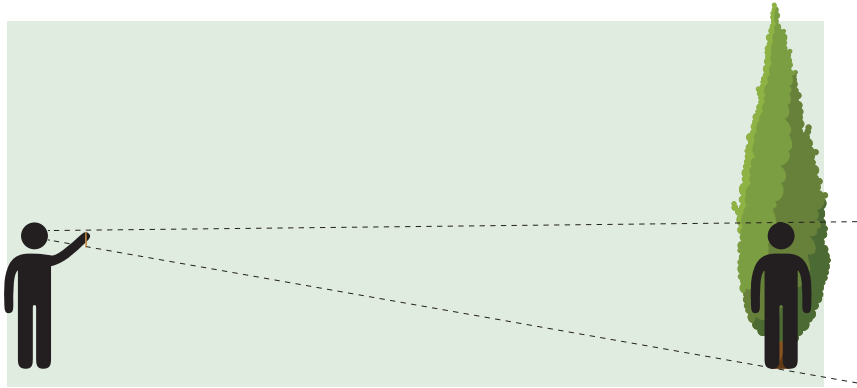
Descripció: papallona diürna, gran (de 6 a 8 cm amb les ales obertes), de coloració groga i negra. A les ales posteriors té una franja blavosa amb ocells ataronjats i uns apèndixs allargats. És una espècie amb més d'una generació al llarg de l'any, que pot ser observada de març a octubre, volant per espais oberts.

Alimentació: els adults s'alimenten del nèctar de les flors que xuclen amb l'espirtrompa. Les erugues s'alimenten principalment de plantes herbàcies umbel·líferes com el fonoll (*Foeniculum vulgare*) o la pastanaga borda (*Torilis arvensis*), i rutàcies com la ruda (*Ruta graveolens*).

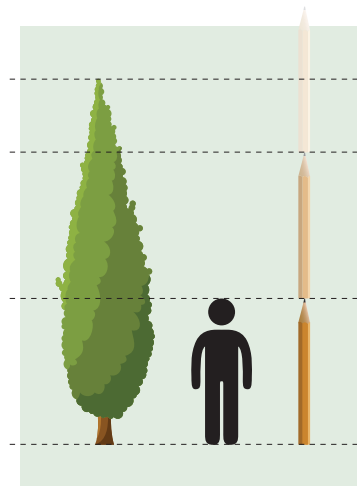
Hàbitat: viu a tot Catalunya, des de la vora del mar fins als 2000 m d'alçada, en zones amb prats i camps amb flors.

Per calcular l'alçada d'un arbre

S'ha de col·locar un objecte que sapiguen quina alçada té al costat de l'arbre (pot ser un infant). Allunyeu-vos amb un llapis o qualsevol altre objecte a la mà, el qual poseu lluny dels vostres ulls.

Quan veieu aquest objecte de la mateixa alçada que l'objecte de referència, només heu de prendre aquesta mesura i anar pujant per trams fins arribar a la punta de l'arbre i amb això sabreu l'alçada de l'arbre.

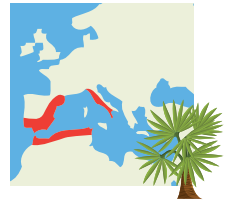

$$\begin{aligned} &\text{Alçada objecte de referència} \\ &\quad \times \\ &\quad \text{Número de repeticions} \\ &\quad = \\ &\text{Alçada aproximada arbre} \end{aligned}$$

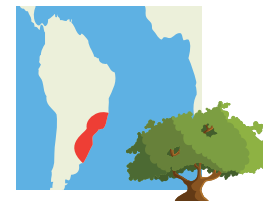
La volta al món amb la vegetació singular de Can Solei i de Ca l'Arnús

A les pàgines 40 i 41 del dossier educatiu es troba un exercici per fer a l'aula on cal relacionar cada planta singular amb la zona de procedència. Amb aquesta activitat podem treballar diferents aspectes relacionats amb la geografia o el clima.

Aquí podeu trobar la solució d'aquesta activitat.

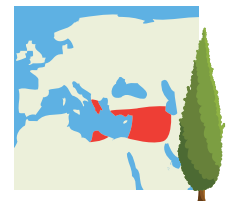
Margalló

Bellaombra

Casuarina

Xiprer

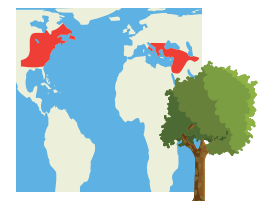
Cedre del Líban

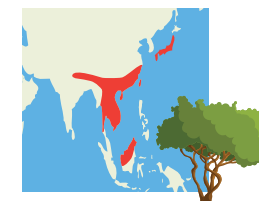
Pi pinyer

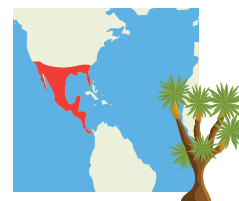
Eucaliptus

Plàtan

Còcul

Nolina

Temporalització

L'activitat té una durada d'una jornada sencera (matí i tarda), malgrat que existeix la possibilitat de reduir el nombre d'espècies que s'estudien i realitzar-la en una sessió de matí.

L'activitat es pot desenvolupar en qualsevol època de l'any, tot i que les més recomanables són la primavera i la tardor.

Organització

Per tal de desenvolupar l'activitat és convenient partir de l'estructura del grup-classe com a unitat de treball, malgrat que, si és possible, l'ideal és desdoblar el grup.

En tots dos casos cal preveure les següents indicacions:

- Consultar els horaris d'obertura i tancament del parc.
- Existeixen diversos mitjans de transport públic per arribar fins al parc. Podeu trobar-los al web de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- Cada infant ha de disposar d'un dossier educatiu, llapis, goma i llapis de colors.
- Com a material col·lectiu cal disposar de cinta adhesiva i una o diverses brúixoles.
- Al parc existeixen nombroses fonts i lavabos públics, així com taules on poder dinar.
- El recorregut d'aquesta proposta educativa és practicable, és a dir, que sense ajustar-se a tots els requeriments d'accessibilitat, no impedeix que el realitzin persones amb mobilitat reduïda o qualsevol altra limitació.
- Cal evitar fer soroll, embrutar l'entorn, trepitjar la vegetació, entrar en els parterres i arrencar les plantes.

El paper de l'educador

L'activitat està dissenyada perquè els infants estiguin acompanyats en tot moment per un adult que dirigeix, complementa i enriqueix la descoberta realitzada pels infants mateixos. És per això que resulta fonamental un cert grau de coneixement de l'espai per part del mestre, per la qual cosa és recomanable una visita prèvia que permeti familiaritzar-se amb el parc i les espècies vegetals que s'han de treballar.

A més, cal tenir en compte que es tracta d'un parc molt divers i atractiu per als infants. És per això que en el cas d'activitats de tota una jornada de durada és important reservar un espai de temps perquè els infants puguin jugar en alguna de les zones de jocs infantils habilitades del parc.

Existeix la possibilitat de realitzar l'activitat **acompanyats per educadors ambientals**. Si esteu interessats en aquesta possibilitat, us podeu adreçar a l'Àrea Metropolitana de Barcelona o l'Ajuntament de Badalona per demanar informació.

Aspectes previs a la sortida

Si voleu treballar diferents aspectes previs a la sortida, podeu trobar informació sobre la **Xarxa de Parcs Metropolitans**, i en concret sobre el **parc de Can Solei i de Ca l'Arnús**, al web de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Situació i fitxes dels arbres

Aquests exemplars estan senyalitzats amb un senyal groc al costat de la soca. Per fer l'activitat no s'ha de seguir cap ordre preestablert de les espècies.

Relació d'arbres

1. Pi pinyer	6. Xiprer
2. Cedre del Líban	7. Eucaliptus
3. Plàtan	8. Casuarina
4. Bellaombra	9. Nolina
5. Còcul	10. Margalló

Durada de la fulla

Perenne	Caduca
Semiperenne	

Tipus de fulla

Simple	Composta

Forma de la fulla

Acicular	El·líptica
Linear	Esquamiforme
Ovalada	Palmada
Palmatisecta	

Tipus d'arbre

Autòcton	Exòtic

1

Pi pinyer

Castellà: Pino piñonero Anglès: Stone pine

Descripció: arbre robust, amb sistema radicular ben desenvolupat, pot arribar als 30 m d'alçada, amb capçada en forma de para-sol. Tronc dret, amb escorça gruixuda, de color bru grisenc, profundament esquerdada, que es desprèn en grans plaques. Fulles aciculars, de color verd clar, una mica rígides i punxants, de 10-20 cm, agrupades en parells. Pinyes de mida gran, ovals o globoses, de color bru vermellós amb grans pinyons. Floreix de març a maig.

Origen i hàbitat: és una espècie mediterrània, del sud d'Europa i de l'oest d'Àsia. S'ha plantat en zones sorrenques per fixar dunes litorals.

Usos: produeix pinyons comestibles, que en medicina popular s'han fet servir per les seves propietats balsàmiques. L'escorça és rica en tanins. Molt preuada com a espècie ornamental. La fusta és resinosa i difícil de treballar. Resisteix bé la humitat i s'utilitza en fusteria.

Singularitat: es considera singular a causa de l'alçada i del port.

Pinus Pinea

Família: Pinàcies

Característiques

Localització al plànol

Al jardí romàntic de Can Solei.

Coordenades GPS

Latitud
41.455400 N
Longitud
02.252950 E

2

Cedre del Líban

Castellà: Cedro del Líban Anglès: Cedar of Lebanon

Descripció: conífera de fulla persistent que creix fins als 40 m, amb tronc gruixut i escorça esquerdada d'un color bru grisós. La capçada és cònica en els arbres joves i, amb el temps, tabular amb branques estil·litzades, no pèndules i amb forma una mica irregular. Fulles aciculars amb estomes a totes les bandes, de 30 a 35 mm de longitud i de color verd fosc. Les inflorescències masculines són erectes, de color bru groguenc i de fins a 5 cm. Les inflorescències femenines són diminutes i donen lloc a les pinyes, que apareixen cada dos anys i maduren en un any. Tenen forma arrodonida i fan uns 8-12 cm, amb el vèrtex aplanat, de color verd grisós el primer any i gris fosc en madurar.

Origen i hàbitat: originari del Líban, Síria i Turquia. Viu en boscos de entre els 900 i 2.100 m. No suporta l'excés d'humitat en l'aire.

Usos: la seva fusta és una de les més denses, dures i aromàtiques del món. És el símbol del Líban. Els egipcis n'utilitzaven la fusta en la construcció de les piràmides i de la saba en fabricaven un oli per a la momificació.

Singularitat: singular a causa de la mida i del port.

Cedrus libani

Família: Pinàcies

Característiques

Localització al plànol

Al jardí romàntic de Can Solei.

Coordenades GPS

Latitud
41.455300 N
Longitud
02.252540 E

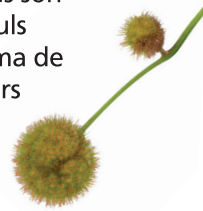

3

Plàtan

Castellà: Plátano Anglès: London plane

Descripció: arbre caducifoli d'origen híbrid, de gran envergadura que pot arribar als 40 m d'alçada. Tronc recte, alt i amb l'escorça prima que es desprèn en plaques de forma irregular. La capçada és ampla i arrodonida. Les fulles són alternes, grans, dividides entre 3 i 5 lòbuls dentats, de base arrodonida o amb forma de cor que segueix amb un llarg pecíol. Flors agrupades en inflorescències esfèriques que pengen.

Origen i hàbitat: resultat de la hibridació entre *Platanus orientalis* i *Platanus occidentalis* que es va produir al segle XVIII a Espanya. La varietat oriental prové del sud-est d'Europa i de l'Àsia occidental, mentre que l'occidental prové de l'Amèrica del Nord.

Necessita sòls profunds i certa humitat, però lluny d'aigües estancades. Suporta bé les atmosferes contaminades de les ciutats.

Usos: el plàtan és un bon arbre ornamental i s'ha

cultivat en plantacions lineals de creixement ràpid. La fusta és bona per a ebenisteria.

Singularitat: igual que d'altres plàtans presents al parc, es considera singular a causa de l'alçada, del port i de la configuració dels grans passejos amb les dues alineacions d'arbres.

Platanus acerifolia

Família: Platanàcies

Característiques

Localització al plànol

A prop de la gruta, a tocar de l'escola Lola Anglada.

Coordenades GPS

Latitud

41.456700 N

Longitud

02.254320 E

4

Bellaombra

Castellà: Ombú Anglès: Ombu tree

Descripció: espècie arborescent de ràpid creixement, semiperenne, de tronc gruixut i gran port, amb una àmplia capçada i grans arrels visibles. El tronc és molt humit, verd i sense notoris anells d'escorça, amb fusta esponjosa i tova. Creix ràpidament i és immune a molts insectes gràcies a la saba tòxica. Les fulles són el·líptiques, de fins a 20 cm, de color verd fosc brillant, alternes, amb un pecíol curt. Les flors són dioiques i apareixen en raïms terminals de color blanquinós. El fruit és una baia de color groguenc, marró clar en la maduresa, que conté llavors ovoides d'uns 3 mm de llarg i color negre brillant.

Origen i hàbitat: originària de la Pampa de l'Argentina i l'Uruguai, el tronc humit li permet sobreviure en llocs molt secs. A la natura acostuma a presentar-se aïllada.

Usos: la seva fusta té poques utilitats. A la Pampa serveix com a refugi contra el sol, aspecte que queda patent en

el nom d'ombú, que en guaraní significa ombra. A casa nostra es considera ornamental i és molt utilitzada per fer bonsais.

Singularitat: singular a causa del port i de la mida, especialment de la soca, la qual ressalta perquè es troba ubicada en un talús.

Phytolacca dioica

Família: Fitolacàcies

Característiques

Localització al plànol

A prop de la Torre Arnús.

Coordenades GPS

Latitud

41.456900 N

Longitud

02.254210 E

5

Còcul

Castellà: Còculo Anglès: Laurel-leaf snailseed

Descripció: arbust o arbre perennifoli, dioic, elegant i vigorós, de fins a 10 m, gairebé tan ample com alt i amb un brancatge abundant, obert i lleugerament penjant. L'escorça és llisa i de color gris, una mica brunenca. Les fulles són simples, alternes, lleugerament coriàcies, disposades en dues línies regulars damunt de les branquetes, d'un verd brillant intens i el·líptiques. Tres nervis les travessen de dalt a baix. Marge llis, poden fer fins a 15 cm de longitud i 5 d'amplada.

Les flors són de color groc verdós, petites i apareixen a finals de la primavera. El fruit és arrodonit, negre i d'uns 6 mm de diàmetre. Les arrels són verinoses.

Origen i hàbitat: originari de l'Índia, de l'Himàlaia, de Malàisia, del Japó i de la Xina. És una espècie pròpia de zones temperades, que viu bé en llocs ombrívols i humits amb sòls frescos. De creixement lent, pot viure molts anys.

Usos: planta ornamental característica dels jardins romàntics, on es plantava de manera aïllada o formant petits grups. També és present en la literatura i la pintura. El nom deriva del grec kokkos, i fa referència al seu fruit.

Singularitat: singular a causa de les dimensions, l'elegància de les formes, l'edat avançada i l'exotisme de l'espècie.

Cocculus laurifolius

Família: Menispermàcies

Característiques

Localització al plànol

Davant de la Torre del Rellotge.

Coordenades GPS

Latitud
41.456730 N
Longitud
02.253440 E

6

Xiprer

Castellà: Ciprés Anglès: Italian cypress

Descripció: arbre perennifoli alt i dret amb forma de columna amb branques acostades al tronc i de capçada fusiforme que pot assolir els 30 m d'alçada. Fulles esquamiformes, oposades, molt petites i atapeïdes entre elles, de color verd fosc. La floració és monoica amb flors masculines i femenines en el mateix arbre. Els fruits en forma de gàbulas més o menys arrodonits fan uns 40 mm, són de color marró fosc i molt madurs.

Origen i hàbitat: originari de l'orient de la zona mediterrània des de Líbia fins a l'Iran, actualment creix a tota la Mediterrània en llocs on no hi hagi glaçades fortes.

Usos: majoritàriament ornamental, el xiprer ha tingut una àmplia funció simbòlica. Representa la unió entre el cel i la terra, la qual cosa ha portat a anomenar-lo "l'arbre de la vida". La fusta aromàtica és molt preuada per la seva duresa i resistència. També ha estat plantat en algunes zones com a paravent. Es fa servir en medicina natural, per a la indústria farmacèutica i cosmètica.

Singularitat: més que un exemplar en concret, en destaquem tota l'alineació del camí dels xiprers per la gran quantitat d'exemplars.

Cupressus sempervirens

Família: Cupressàcies

Característiques

Localització al plànol

Al passeig dels xiprers, a prop de la Torre de l'Aigua.

Coordenades GPS

Latitud
41.456940 N
Longitud
02.253140 E

7

Eucaliptus

Castellà: Almez Anglès: Nettle tree

Descripció: arbre de fulla perenne, de creixement ràpid que pot assolir més de 40 m d'alçada. Les fulles varien segons l'edat de les branques. Les fulles de les branques joves són ovalades, oposades, sense pecíol, de color gris blavós. Les fulles de les branques

adultes són alternes, peciolades, asimètriques, falciformes o ovalades, de color verd blavós. L'escorça es desprèn a tires i deixa el tronc llis i de colors clars. Les flors són grans, sense sèpals i hermafrodites, solitàries, sobre un peduncle curt. Els fruits són càpsules llenyoses, incrustades en el calze, campaniformes, de color glauc i cobertes d'una pols blanquinosa, les quals contenen nombrosos llavors. Les fulles, les flors i els fruits desprenen una olor característica gràcies a l'oli essencial.

Origen i hàbitat: originari d'Austràlia i de Tasmània, no resisteix el fred intens. Ha estat plantat a molts indrets del planeta, generant importants problemes ecològics.

Usos: molt utilitzat per a les indústries paperera i química. S'utilitza per combatre les infeccions respiratòries i com a planta mel·lífera.

Singularitat: singular a causa de l'alçada i del port.

Eucaliptus globulus

Família: Mirtàcies

Característiques

Localització al plànol

A la zona del llac romàntic.

Coordenades GPS

Latitud

41.457590 N

Longitud

02.252480 E

8

Casuarina

Castellà: Pino australiano Anglès: Beefwood

Descripció: arbre perenne, dioic, de forma columnar de 20 a 35 m d'alçada, amb tronc dret. L'escorça és densa i escamosa, rugosa i de color marró. Malgrat la semblança, les seves fulles no són aciculars, sinó que en realitat el que semblen fulles són branquillons que fan una funció fotosintetitzadora. Les veritables fulles són diminutes escates en els nusos d'aquestes branquetes, en concret trobem de 8 a 10 escates. Les flors masculines i les femenines apareixen en arbres separats. Les masculines són de color cafè vermellós, broten en espigues a les puntes dels brots joves i es disposen en verticils. Les femenines, de color vermell, són petites i ovalades. Les pinyes llenyoses són còniques, i contenen nombrosos fruits amb una única llavor. Els fruits, de 3 a 4 mm de llargada, són de color gris pàl·lid.

Origen i hàbitat: originària d'Austràlia, viu en llocs assolellats prop de rierols i zones d'aiguamolls.

Usos: s'utilitza com a estabilitzadora del sòl i per fer pantalles en zones ventoses. L'escorça és rica en tanins i té propietats astringents.

Singularitat: es considera singular a causa del port i de la mida.

Casuarina cunninghamiana

Família: Casuarinàcies

Característiques

Localització al plànol

Darrera de les estàtues d'Hèrcules i Venus.

Coordenades GPS

Latitud

41.456550 N

Longitud

02.252800 E

Nolina stricta

Família: Agavàcies

Característiques

Localització al plànol

Davant de l'escola
Artur Martorell.

Coordenades GPS

Latitud
41.455910 N
Longitud
02.252170 E

9

Nolina

El Canelobre

Castellà: Nolina Anglès: Ponytail palm

Descripció: planta arborescent poc ramificada, de creixement lent, força resistent al fred i a la sequera, d'entre 4 i 6 m d'alçada, amb el tronc profundament clivellat i molt engruixit per la base. Els braços, moltes vegades recoberts de fulles seques, recorden una cua de cavall. Les fulles, llargues i estretes (d'uns 90 x 2 cm), amb els marges llisos i de color verd blavós, s'agrupen en rosetes terminals i són més rectes que les d'altres nolines. Les flors, agrupades en grans inflorescències terminals, són unisexuals, simètriques, petites i de color blanc verdós. Els fruits són capsulars i alats.

Origen i hàbitat: zones àrides de Mèxic, Amèrica central i del sud dels Estats Units.

Usos: les diferents varietats de nolines són molt valorades com a plantes ornamentals. Utilitzades a l'exterior, donen un aire exòtic als jardins. Dins les cases són plantes agraïdes, que creixen a poc a poc i tenen poques exigències.

Singularitat: exemplar centenari, es tracta d'una espècie exòtica molt poc freqüent (en tota l'àrea mediterrània hi ha raríssims exemplars d'aquestes dimensions i edat). És una de les singularitats botàniques més notables de la Xarxa de Parcs Metropolitans.

10

Margalló

El Drac

Castellà: Palmito Anglès: Mediterranean fan palm

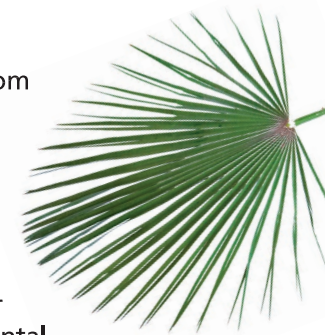
Descripció: palmera de troncs curts i gruixuts, que a la natura pot arribar als 4 m d'alçada, coberts de fibres blanques o grises corresponents a les restes de les fulles d'anys anteriors. Fulles verdes o verdes grisoses en forma de ventalls subjectes per un pecíol tan llarg com el limbe i de marge espinós dentat. Floreix entre el març i el maig. Rebrotta després d'un foc. Els seus dàtils són grocs i esdevenen bruns quan maduren.

Origen i hàbitat: és originària del Mediterrani occidental. Viu en llocs oberts i secs, als roquissars i vessants de muntanya, sempre a prop del litoral. Es tracta de l'única palmera autòctona europea. No s'ha de confondre amb la palmera excelsa.

Usos: molt preuada com a espècie ornamental. Les fulles han estat emprades per fer graneres i capells, raspalls i cordes.

Singularitat: exemplar centenari, molt ornamental, de dimensions excepcionals, amb 13 braços de diferents alçades que prenen la forma d'un gran vas o, potser, d'un drac de 13 caps.

Chamaerops humilis

Família: Arecàcies

Característiques

Localització al plànol

Davant de les
Cases Bessones.

Coordenades GPS

Latitud
41.455880 N
Longitud
02.252760 E

www.amb.cat/parcs

Amb la col·laboració de

Ajuntament de Badalona